

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27. Dönemde vermiş olduğum;

2/4790, 2/4620, 2/4579, 2/3940, 2/3941, 2/3890, 2/3436, 2/3372, 2/3252, 2/3221, 2/3165, 2/3156, 2/3157, 2/3022, 2/2836 2/2788, 2/2789, 2/2666, 2/2492, 2/2396, 2/1724, 2/1725, 2/1698, 2/1144, 2/821, 2/825, 2/361, 2/362, 2/363, 2/364, 2/365, 2/366, 2/367, 2/368, 2/369, 2/370, 2/371, 2/372, 2/373, 2/374, 2/375, 2/376, 2/377, 2/378, 2/379, 2/380, 2/381, 2/382, 2/383, 2/384, 2/385, 2/386, 2/387, 2/388, 2/389, 2/390, 2/391, 2/392, 2/393, 2/394, 2/395, 2/396, 2/397, 2/398, 2/399, 2/400, 2/401, 2/402, 2/403, 2/404, 2/405, 2/406, 2/407, 2/408, 2/409, 2/410, 2/411, 2/412, 2/413, 2/414, 2/415, 2/261, 2/30, 2/262, 2/31, 2/66, 2/263, 2/264, 2/32, 2/67, 2/265, 2/266, 2/33, 2/68, 2/267, 2/268, 2/34, 2/69, 2/269, 2/270, 2/35, 2/70, 2/271, 2/272, 2/36, 2/71, 2/273, 2/274, 2/37, 2/72, 2/275, 2/276, 2/38, 2/73, 2/277, 2/278, 2/39, 2/74, 2/279, 2/280, 2/40, 2/75, 2/281, 2/282, 2/41, 2/76, 2/283, 2/42, 2/77, 2/284, 2/43, 2/285, 2/78, 2/286, 2/44, 2/287, 2/79, 2/288, 2/45, 2/289, 2/80, 2/290, 2/47, 2/291, 2/81, 2/292, 2/48, 2/293, 2/82, 2/294, 2/49, 2/83, 2/296, 2/50, 2/297, 2/84, 2/298, 2/51, 2/299, 2/85, 2/300, 2/52, 2/86, 2/301, 2/53, 2/302, 2/87, 2/303, 2/54, 2/304, 2/88, 2/305, 2/55, 2/306, 2/89, 2/307, 2/56, 2/308, 2/90, 2/309, 2/57, 2/310, 2/91, 2/311, 2/58, 2/312, 2/92, 2/313, 2/59, 2/314, 2/93, 2/315, 2/60, 2/316, 2/94, 2/317, 2/61, 2/318, 2/95, 2/319, 2/62, 2/320, 2/96, 2/321, 2/63, 2/322, 2/97, 2/323, 2/64, 2/324, 2/98, 2/325, 2/65, 2/326, 2/99, 2/327, 2/328, 2/100, 2/329, 2/330, 2/101, 2/331, 2/332, 2/102, 2/333, 2/334, 2/103, 2/335, 2/336, 2/104, 2/337, 2/338, 2/4, 2/105, 2/339, 2/340, 2/5, 2/106, 2/341, 2/342, 2/6, 2/107, 2/343, 2/108, 2/7, 2/109, 2/110, 2/111, 2/112, 2/113, 2/114, 2/115, 2/116, 2/117, 2/118, 2/119, 2/120, 2/121, 2/122, 2/123, 2/124, 2/125, 2/126, 2/127, 2/128, 2/129, 2/130, 2/131, 2/132, 2/133, 2/344, 2/134, 2/345, 2/135, 2/346, 2/136, 2/347, 2/137, 2/348, 2/138, 2/349, 2/139, 2/350, 2/140, 2/351, 2/141, 2/352, 2/142, 2/353, 2/143, 2/354, 2/144, 2/355, 2/145, 2/356, 2/146, 2/357, 2/147, 2/358, 2/148, 2/359, 2/149, 2/360, 2/150, 2/151, 2/152, 2/153, 2/154, 2/155, 2/156, 2/157, 2/158, 2/159, 2/160, 2/161, 2/162, 2/163, 2/164, 2/165, 2/166, 2/167, 2/168, 2/169, 2/170, 2/171, 2/172, 2/173, 2/174, 2/175, 2/176, 2/177, 2/178, 2/179, 2/180, 2/181, 2/182, 2/183, 2/184, 2/185, 2/186, 2/187, 2/188, 2/189, 2/190, 2/191, 2/192, 2/193, 2/194, 2/195, 2/196, 2/197, 2/198, 2/199, 2/200, 2/201, 2/202, 2/203, 2/204, 2/205, 2/206, 2/207, 2/208, 2/209, 2/210, 2/211, 2/212, 2/46, 2/213, 2/214, 2/215, 2/216, 2/217, 2/8, 2/218, 2/219, 2/9, 2/220, 2/221, 2/10, 2/222, 2/223, 2/11, 2/224, 2/225, 2/12, 2/226, 2/227, 2/13, 2/228, 2/229, 2/14, 2/230, 2/231, 2/15, 2/232, 2/233, 2/16, 2/234, 2/235, 2/17, 2/236, 2/237, 2/18, 2/238, 2/239, 2/19, 2/240, 2/241, 2/20, 2/242, 2/243, 2/21, 2/244, 2/245, 2/22, 2/246, 2/247, 2/23, 2/248, 2/249, 2/24, 2/250, 2/251, 2/25, 2/252, 2/253, 2/26, 2/254, 2/255, 2/27, 2/256, 2/257, 2/28, 2/258, 2/259, 2/29 ve 2/260 **esas** numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

01.06.2023

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat EŞitliği Komisyonu
Esas Komisyon	Anayasa Komisyonu
Tarih: 19 Haziran 2023	Esas No: 2/188

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĐI
0 1 Haziran 2023
Numara:

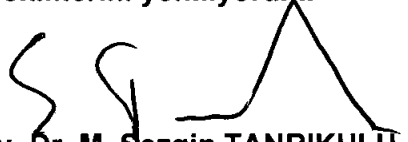
T B M M
GENEL EVRAK
0.1 Haziran 2023
No: 122 / 226

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26. Dönemde verilen;

2/2293, 2/2083, 2/2025, 2/1996, 2/1940, 2/1918, 2/1904, 2/1903, 2/1902, 2/1886, 2/1773,
 2/1570, 2/1489, 2/1408, 2/1145, 2/1061, 2/979, 2/836, 2/738,2/359, 2/497, 2/2265, 2/1726,
 2/1363, 2/1216, 2/1205, 2/561, 2/483, 2/405,2/1784, 2/2326, 2/2325, 2/2257, 2/2217, 2/2216,
 2/1920, 2/1660, 2/739, 2/395, 2/467, 2/466, 2/762, 2/722, 2/576, 2/575, 2/569, 2/574, 2/1989,
 Şim 2/1391, 2/1888, 2/1065, 2/669, 2/668, 2/747, 2/2024, 2/1771, 2/1647,
 2/1087,
 2/362,2/1566,2/2309,2/2208,2/1995,2/1893,2/1885,2/1702, ,2/1508,2/1416,2/1395,2/1
 277,2/1276,2/1272,2/1253,2/1192,2/1178,2/1139,2/1123,2/1078,2/1008,2/971,2/869, 2/
 709,2/551,2/501,2/448,2/447,2/446,2/445,2/429,2/419,2/418,2/417,2/355,2/234,2/1130,;
 ,2/2064,2/1756,2/1559,2/1429,2/1428,2/1400,2/1390,2/1389,2/1385,2/1291,2/
 1271,2/1269,2/1223,2/1183,2/1168,2/1094,2/903,2/757,2/756,2/753,2/745,2/744,2/632,2/631
 ,2/630,2/420,2/372,2/2167,2/2129,2/1856,2/1744,2/1743, ,2/1057,2/1047, ,2/1728
 ,2/1534,2/1204,2/1179,2/1146,2/1077 **esas numaralı Kanun Tekliflerini yeniliyorum.**

29.06.2018

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
 İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih:01.10.2018	Esas No:273

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
02	Temmuz 2018
Numara:	

308569

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 07 Aralık 2017
Sayı : 1603

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanan Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişkide sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Eren ERDEM
İstanbul Milletvekili

Prof. Dr. Gaye USLUER
Eskişehir Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	Analiz
Tarih :	15 Aralık 2017
Esas No:	2/1989

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ
 08 Aralık 2017
Numara:

T B M M G E N E L Y Ü R A K
08 Aralık 2017
No: 196011

--

MADDE GEREKÇELERİ

Kadınların siyasette temsili ve karar alma mekanizmalarında bulunması, kadına yönelik ayrımcı ve eşitsiz politikaların ortadan kaldırılması için oldukça önemlidir. Karar mekanizmalarında ve uygulamada olamayan kadınlar, mecliste temsil edilmediği ölçüde eğitimden, sağlığa, ekonomiden, kadına yönelik şiddete ve namus cinayetlerine pek çok sorunlu alanda erkek egemen zihniyetin hâkim olmasından dolayı sorunlar çözümsüz kalmaktadır.

Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkı Fransa ve İtalya'dan 11, Romanya'dan 12, Bulgaristan'dan 13, Belçika'dan 14, İsviçre'den 36 yıl önce verilmiştir. 5 Aralık 1934'te kadınların siyasi hayatta seçme ve seçilme hakkı için harekete geçildi ve seçim kanununda yapılan değişiklikle kadınlar en doğal haklarına kavuşmuştur.

Kadınların siyasi hayatta seçme ve seçilme hakkını elde etmesi; toplumsal hayatta gerçekleşen devrimlerin en önemlilerinden birisi olmuştur. 1930 yılından itibaren çıkarılan bir dizi yasa ile önce belediye seçimlerine katılma, sonra köylerde muhtar olma, ihtiyar meclislerine seçilme hakkı tanınan kadınların milletvekili seçme ve seçilme hakları, 5 Aralık 1934'de anayasa ve seçim kanununda yapılan yasa değişikliği ile tanınmıştır. Bütün bu gelişmeler bugünün Türkiye'sinde siyasi hayatta kadının temsiliyeti açısından ne yazık ki yeterli değildir.

AB ve gelişmiş ülkelerde, seçim kanunlarında ve anayasal düzenlemelerde kadının siyasette temsiliyeti büyük oranda garanti altına alınmıştır. AB ülkeleri kadının siyasi hayattaki yerinin ortalaması %34'dür. Kadının siyasette temsiliyeti düşük olan İspanya, Belçika, Makedonya ve AB ülkesi dışında Hindistan, Arjantin gibi ülkeler yasal düzenlemelerle bu oranı fiili olarak arttırmıştır. İspanya'da seçim yasası 2007'de Eşitlik Yasası'yla değiştirilerek, siyasi partilerin, genel, bölgesel, yerel ve Avrupa seçimlerinde erkek ve kadın adayları için en az %40'lık bir oran garanti altına alınmıştır. Belçika'da 2002 yılında yapılan yasal düzenlemelerde seçim listelerinde kadın temsiliyetinin eşit oranda olması sağlanmıştır.

Anayasanın kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasını belirten 10. maddesinin hayata geçirilebilmesi için kadın-erkek eşitliğinin yasalarca düzenlenmesi gerekmektedir. Kadınların siyasette eksik temsil edilmesinin önüne geçilmesindeki en büyük adım kota uygulaması ile yasal düzenlemelerin yapılması ve fiili eşitliğin hedeflenmesidir. Kadınların siyasette temsiliyet durumunda eşitliğin sağlanması için gerekli tüm geçici önlemlerin alınması amaçlanarak "Seçim Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" hazırlanmıştır.

**2820 SİYASİ PARTİLER KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILASI HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Kadınların her düzeydeki parti yönetimi ile TBMM, Belediye Meclisleri, İl Genel Meclislerinde en az %33 oranında temsil ve katılımı sağlanmaktadır.

MADDE 2- Kadınların Parti Genel Merkez Teşkilatı organları ile oluşturulacak danışma ve araştırma amaçlı ihtiyari kurallarda en az %33 oranında temsil ve katılımı öngörülmüştür.

MADDE 3- Siyasi partinin en yüksek organı olan büyük kongredeki delegelerin en az %33 sinin kadın olması gerektiği belirtilmiştir.

MADDE 4- Siyasi partilerin merkez karar, yönetim ve icra organlarının üyelerinin en az yansının kadın olması gerektiği öngörülmüştür.

MADDE 5- Merkez disiplin kurulu üyelerinin en az yarısının kadınlardan oluşması gerektiği belirtilmiştir.

MADDE 6- İl kongresi delegelerinin, il yönetim kurulunun ve il disiplin kurulunun en az yarısının kadınlardan oluşması gerektiği belirtilmiştir.

MADDE 7- İlçe teşkilatlarında delegeler için belirlenecek kontenjanın en az yansının kadınlara ayrılması gerektiği ve delegenin en az yarısının kadınlardan oluşturulmasının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 8- Büyük kongreyle, il ve ilçe kongrelerinin delegelerinin en az yansının kadınlardan oluşturulmasının garanti altına alınması amaçlanmıştır.

MADDE 9- Milletvekili genel ve ara seçimlerinde seçim listelerinin ve sıralamalarının belirlenmesinde kadın temsil oranının garantiye alınması amaçlanmıştır.

MADDE 10- Yürürlük maddesidir.

MADDE 11- Yürütme maddesidir.

2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 7. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Siyasi partilerin teşkilatı:

Madde 7 - Siyasi partilerin teşkilatı; merkez organları ile il, ilçe ve belde teşkilatlarından; Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ile il genel meclisi ve belediye meclisi gruplarından ibarettir. Partilerin teşkilat ve grupları, kadınların en az %33 oranında temsili ve katılımı esas olacak şekilde oluşturulur. Siyasi partilerin tüzüklerinde ayrıca kadın kolu, gençlik kolu ve benzeri yan kuruluşlarla, yabancı ülkelerde yurtdışı temsilciliği kurulması öngörülebilir. Partilerin bu organlarında da kadınların en az %33 oranında temsili fiili olarak sağlanır.

Belde teşkilatı il ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı olan yerlerde kurulur. Belde teşkilatları ilçe başkanlığına bağlıdır. Bu teşkilatların seçim tarzı, kuruluş ve faaliyet şekil ve şartları, üye sayısı, il ve ilçe teşkilatlarıyla münasebetleri siyasi partilerin tüzüklerinde gösterilir.

Şu kadar ki, belde teşkilatının üye sayısı üçten az olamaz.

MADDE 2- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 13. maddesi aşağıdaki ifade eklenmiştir.

"Kadınların bu organlarda ve kurullarda en az %33 oranında temsil edilmeleri esas alınır"

MADDE 3- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 14. maddesinin 3. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Seçilmiş üyeler, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının iki katından fazla olmamak kaydıyla, parti tüzüğünde gösterilen şekilde ve sayıda il kongrelerince seçilen, en azı %50'si kadınlardan oluşan delegelerdir. Tabii üyeler; parti genel başkanı, merkez karar ve yönetim kurulu ile merkez disiplin kurulu üyeleri ve partinin üyesi olan bakanlar, milletvekilleri ve köy ve mahalleler temsilcileridir.

Verilmesini gerektiren nispetin altında ise bu durumdaki köy ve mahallelerin temsilcileri

mahallelerle birleştirilerek delege seçilmesi mümkündür. Bu delegelerin en az %33'si kadınlarda oluşur.

MADDE 8- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 21. maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Seçim yapılacak büyük kongreyle il ve ilçe kongrelerinin toplantılarından en az on beş gün önce, kongreye katılacak parti üyelerini belirleyen ve en az %33'si kadınlardan oluşan listeler, büyük kongreyle il kongreleri için Yüksek Seçim Kurulu'nun önceden belirleyeceği seçim kurulu başkanına, ilçe kongreleri için o yer ilçe seçim kurulu başkanına ilçede birden fazla ilçe seçim kurulunun bulunması halinde birinci ilçe seçim kurulu başkanına iki nüsha olarak verilir. Ayrıca toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar da bildirilir.

MADDE 9- 24.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 37. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Siyasi partiler, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından, adayların tespitini; serbest, eşit, gizli oy, açık tasnif esasları çerçevesinde, tüzüklerinde belirleyecekleri usul ve esaslardan herhangi biri veya birkaçı ile yapabilirler. Listelerdeki kadınların en az %33 temsiliyeti sağlanır ve kadın ve erkeklerin ayrı olarak katılacağı bir ön seçim yapılır. Listelerdeki sıralama, kadınların ve erkeklerin ön seçimde aldıkları oy sayısına göre 1 kadın 1 erkek gelecek şekilde yapılır.

Ön seçimlerin yapılacağı gün, yüksek seçim kurulu tarafından seçim gününden en az 40 gün önceki bir tarih olarak belirlenip ilan edilir. Büyük yurtda ön seçimler seçime katılacak partiler için aynı gün yapılır.

Genel seçimler için kabul edilen seçim çevreleri ön seçim için de esas alınır.

Siyasi partiler ön seçim yapacakları seçim çevrelerinden çıkacak milletvekili sayısı toplamının %10'unu aşmamak üzere en az %33'si kadın olacak şekilde merkez adayı gösterebilirler. Siyasi partiler merkez adayı gösterecekleri seçim çevreleri ve bu adayların listelerde yer alacakları sıraları ön seçimin yapılacağı günden en az 15 gün önce tespit ederek Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

MADDE 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

